

Priekšlikumi stratēģiskās attīstības virzieniem tūrismā Ludzas novadam

Latgales reģiona tūrisma nozares attīstībai nākošā plānošanas periodā būtu jāseko sekojošiem attīstības virzieniem:

1. Saskaņā ar valstī izvirzītajiem nozares attīstības virzieniem , galvenās prioritātes ir veicināt **eksportspējīgu tūrisma produktu**, pakalpojumu un piedāvājumu veidošana, jo tieši tie nesīs vislielāko peļņu, veicināt produktu ar augstu pievienoto vērtību un augstas kvalitātes produktu attīstīšanu. Veidojot piedāvājumu , ņemot vērā mērķgrupas tirgus īpatnības, prioritātes un izvēloties attiecīgu mārketinga stratēģisko pieeju un instrumentus.
2. Veiksmīgākai **galamērķu pārdošanai** veicināt **komplekso piedāvājumu** veidošanu, lokālu un lielāku galamērķu un klāsteru veidošanu, tūristiem lietošanai gatavu piedāvājumu maršrutu vai komplektu veidošanu noteiktiem patērētāju segmentiem. Tas iespējams realizējot gudru uz pēctecību un savstarpēju ciešu sadarbību , **saskaņotu pašvaldību reālpolitiku**, efektīvi izmantojot resursus un piesaistot investīcijas.
3. Veicināt **nišas produktu** attīstīšanu, specializētu un pielāgotu piedāvājumu veidošanu, to savstarpēju sadarbību. Atsevišķu produktu saistība ar citiem tematiskajiem piedāvājumiem galamērķi un reģionā, ar citiem piedāvājumiem citās nišās attiecīgai mērķgrupai visa reģiona līmenī. **Specializēšanās un mērķtiecīga tirgus daļas paplašināšana**, savstarpēja sadarbība reģiona līmenī, veidojot plašāku tematisko un teritoriālo piedāvājumu kompleksu galamērķos, puduros un klāsteros- atslēga reģiona konkurētspējas celšanai.
4. Veidot **sadarbības tīklojumu** paralēli individuālajam tūrisma pakalpojuma sniedzējam darbam ar savu produkta veidošanu un tā mārketingu, jo nākotnes veiksmes atslēgas ir kompleksa pieeja, kopēju piedāvājumu pakas un kopējs mārketingas ar mūsdienīgiem instrumentiem, izvēloties atbilstošos komunikāciju rīkus un kanālus, iesaistoties modernās pārdošanas platformās ,kas reģionam un valstij nākotnē jāveido no jauna, gan ari iesaistoties jau esošajās starptautiskajās pārdošanas platformās, kā Booking u.c. Jāveido visaptveroša, uz uzņēmēju vērsta pārvaldība un komunikācija, sadarbojoties uzņēmējiem, tūrisma profesionālajām organizācijām, nevalstiskām organizācijām, partnerībām un pašvaldībām , reģiona un valsts iestādēm.
5. Veicināt **dzīvesveida uzņēmumu** attīstību, mazo ģimenes uzņēmumu veidošanos un dzīvesstila tūrisma produktu attīstību, atbilstošām vajadzībām, komfortam un motivācijai mērķgrupām.
6. Turpināt **lauku vides vērtību saglabāšanu** un veicināt tūrisma piedāvājumu veidošanu ārpus pilsētām ,kas darbotos ari kopējā piedāvājumā- **pilsēta + lauki**.
7. Veidojot piedāvājumus ,**saglabāt un izcelt latgalisko raksturu**, valodu, tradīcijas, īpašo Latgales kultūrvides īpatnības, īpaši izceļot **kā novada konkurētspējīgo priekšrocību** un zīmolu-viesmīlību visās tās izpausmēs. Saglabājot autentisko vidi celt komforta standartu, kvalitātes līmeni, attīstot infrastruktūru un pakalpojumu pieejamību, kā arī dizainisko noformējumu un komunikāciju. Piedāvāt autentisko ,unikālo produktu , senās vērtības, pielietojot modernus risinājumus un mūsdienīgu funkcionālu pieeju, vizuālo noformējumu un mūsdienīgu komunikāciju. Risinājumus veidot radoši, iesaistot dabu, kultūru un vēsturi un mūsdienu tehnoloģijas un iespējas, veidojot labu pārvaldību un komunikāciju.

8. Veicināt **dabas piedāvājumu** veidošanu- sakārtojot infrastruktūru, pieejamību, taku, ainavu skatu vietu, skatu torņus utt. veidošanu.
9. Turpināt **aktīvā tūrisma produktu** attīstību, dabas un kultūrvēstures taku, gājēju pastaigu taku, velotūrisma maršrutu veidošanu, labiekārtošanu, marķēšanu un iekļaušanos kopējā reģiona tīklā, pieslēgšanos valsts un starptautiskajiem maršrutiem.
10. **Stiprināt esošos uzņēmējus** un veicināt jaunu rašanos, ceļot viņu kapacitāti, piedāvājot apmācības, konsultējot, piesaistot ekspertus, pārstāvēt viņu intereses politiskā līmenī, veicinot sadarbību uzņēmēju starpā, kā arī publisko -privāto sadarbību, iesaistot kopēju novadu un starpreģionālu komplekso piedāvājumu organizēšanai, kopējos tīklos to pārdošanai.
11. Veidojot jaunus produktus un attīstot esošos, **sekot izmaiņām**- mērķatbilstīgus segmentu maiņai, paradumu maiņai un komunikāciju tendencēm, tā piemēram šobrīd izmainās tūristu vecums un nodarbošanās, līdz ar to maksātspēja un pieprasījums, intereses- samazinās senioru segments, toties palielinās ģimeņu ar bērniem segments, lielo grupu vietā nāk mazākas draugu kompānijas un nelielas domubiedru grupas ar specifiskām interesēm, palielinās vēlme pēc dabas piedāvājumiem, aktīvas atpūtas dabā, labjūtes un hobiju piedāvājumiem, pilnveidošanās un jaunu atklājumu piedāvājumiem, mazāk zināmām tūristu piesaistēm. Pieaug prasība pēc kvalitātes, komforta un mūsdienīga noformējuma, modernas komunikācijas, svešvalodām, garantē interesēm atbilstošu pieredzējumu un pilnveidošanos.
12. Tūrisma produktu un to komplekso piedāvājumu pārdošanai izmantot **integrēto mārketinga koncepciju** ar speciālu Latgalei izstrādātu zīmolvēderību un mērķtiecīgu, efektīvu savstarpēji saistītu, papildinošu tirgvedību ne tikai novadu, bet visa reģiona un starptautiska līmeņa mērogā, attīstot tūrisma pakalpojumu rezervēšanas iespējas attālināti, balstoties uz Latgales reģionam izstrādāto tūrisma attīstības stratēģiju, mārketinga koncepciju un precīzu komunikāciju plānu.

ĪSUMĀ: Veidot tematiski saistītus, savstarpēji papildinošus segmentiem atbilstošus plašākus kvalitatīvus kompleksus piedāvājumus ar precīzu, efektīgu, modernu mārketingu, kas seko tirgus un dzīves paradumu izmaiņām, uzsverot reģiona īpašo raksturu un vērtības- latgalisko, viesmīlību un tradīcijas, vērtības (valoda, multinacionālais, keramika, tradīcijas, ezeri, ainava, lauku vide, sēta, sirsnība , īstums it visā).

No dr. Andra Klepera priekšlikumiem Latgales novadu tūrisma attīstības virzieniem:

1. Tūrisma pieprasījums: palielināt vietējo un ārvalstu tūristu skaitu Latgales reģionā, rosināt lielāku vietējo patēriņu, veicinot atkārtotu atgriešanos, palielinot uzturēšanās laiku un tērīnus, vadot kopējo ceļotāju plūsmu, piesaistot kultūras tūristus .
2. Piedāvājuma saturs un kvalitāte: palielināt vispārējo ceļotāju apmierinātību ar Latgales pieredzējumu .Palielinot viesmīlības pakalpojumu daudzveidību, kvalitāti, uzlabojot dizainu, ieviešot Latgalei raksturīgo identitātes izpausmi produktos saturā un noformējumā,

komunikācijā, saistīt enkurobjektus ar lauku piedāvājumu, veidot tematiskos kompleksos piedāvājumus, tos savstarpēji sasaistot maršrutos.

3. Cilvēkresursi, izglītība. Veicināt Latgales tūrisma attīstībā iesaistīto pušu kompetenču, zināšanu un prasmju tālāku profesionālo pilnveidi konkurētspējīga piedāvājuma stiprināšanā. Sadarbībā ar profesionālajām asociācijām attīstīt Latgales viesmīlības un pakalpojumu standartu, celt tūrisma pakalpojumu sniedzēju produktivitāti, kapacitāti, svešvalodu un tehnoloģiju pielietošanas zināšanas un izpratni par sadarbību konkurences apstākļos,
4. Galamērķu pārvaldība, organizēšana un koordinēšana. Izveidot efektīgu galamērķu pārvaldības struktūru (pašvaldības, reģions, valsts), balstoties sadarbībā, veicinot uzņēmēju sadarbību, privātās - publiskās partnerības mērķtiecīgu attīstību. Stiprināt reģiona galamērķa pārvaldības modeli- LPR-LRTA Ezerzeme-pašvaldības. palielināt iesaistīto pušu stratēģisko sadarbību, veidot tīklojumu ar visiem tūrismā iesaistītajiem un nevalstisko sektoru kompleksa tūrisma piedāvājuma veidošanai un tirgvedībai efektīgam un precīzam mārketingam kopā ar kaimiņu novadiem un visam reģionam, iesaistot privāto sektoru un uzņēmumu finansiālo pienesumu kopīgā aktivitātēs pēc plāna.
5. Zīmols un tirgvedība. Ar tematisku tūrisma un atpūtas iespēju popularizēšanu vienlaikus stiprināt arī Latgales identitāti, kāpināt vietas pievilcību dzīvošanai un uzņēmējdarbībai. Stiprināt Latgales zīmolu kā pamatu un atsevišķus konceptus nišu segmentiem, veidot vienotu tirgvedības komunikāciju dažādām mērķgrupām, ieviest mērķtiecīgas, precīzas, efektīgas un savstarpēji papildinošas tirgvedības komunikācijas un rīcības, atbilstoši mērķtirgiem un segmentiem sadarbojoties visiem novadiem. Attīstīt jaunas un vieglākas modernākas tūrisma pakalpojumu rezervēšanas iespējas attālināti, izmantot ārējo komunikāciju Latgales reģiona pievilcīga tēla kā kvalitatīvas un perspektīvas dzīvesvietas pozicionēšanai.
6. Tūrisma infrastruktūra un labiekārtojums. Uzlabot tūrismu atbalstošās un stratēģiski nepieciešamās infrastruktūras daudzveidību un kvalitāti. Veikt uzlabojumus pamata infrastruktūrā, un labiekārtojumā, veicinot pieejamību un sasniedzamību-ceļi, transports, veloceļi) un attīstīt publisko infrastruktūru arī vietējās sabiedrības vajadzībām, tostarp publiskās tualetes, interneta pieejas punkti, investēt ainavas kvalitātes uzlabošanā, veicināt privātās investīcijas tūrisma mītnu, ēdināšanas un atpūtas iestāžu kvalitātes un komforta pilnveidē, dzīves kvalitātes un brīvā laika pavadīšanas iespējas.
7. Ekonomiskais labums ilgtspējīgām vietējām kopienām. Ar tūrisma un atpūtas jomām attīstību sniegt labumu vietējo iedzīvotāju labklājības veicināšanai un dzīves kvalitātes kāpināšanai. Veicināt vietējās sabiedrības un politiķu izpratni un paziņu par tūrisma jomas nozīmīgumu un ekonomisko devumu, pienesumu dzīves kvalitātes stiprināšanā un uzņēmējdarbības attīstībā, novada tēla veidošanā. Veicinot tūrisma un atpūtas piedāvājumu pašpatēriņu vietējo vidū, integrēt tūrisma nozares piedāvājumos citu uzņēmējdarbības jomu produktu izmantošanu un pārdošanu, palielināt nodarbināto skaitu, papildinot ienākumu avotus, attīstot uzņēmējdarbību laukos un pierobežā, izglītot vietējos jauniešus par novadpētniecību un vēsturi, ceļot patriotismu un ieinteresētību par tūrisma profesijām un uzņēmējdarbību.

8. Dabas un kultūras mantojums, ainavas kvalitāte. Saglabāt uzturēt un palielināt Latgalei raksturīgās dabas un kultūras mantojuma vērtības, rūpēties par vides aizsardzību un ainavas kvalitāti, mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu. Aizsargāt dabas daudzveidību, rūpēties par vides kvalitāti, dabas aizsargājamajām teritorijām, celt reģionam raksturīgā kultūras mantojuma vērtību, veicināt pieejamību plašākai sabiedrībai, veicināt vides un kultūras apziņu, saglabāt un akcentēt Latgales ainavas un sētas nozīmi tūrismā, zīmolvedībā, celt tās vērtību. Minimizēt tūrisma negatīvo ietekmi , ieviest ilgtspējīgus risinājumus tūrisma pakalpojuma norisēs.